

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ו.

עין משפט
נר מצוה

בא א מיי פ"ו מהל'
שלה ופקדון הלכה
א סמו עשין פ"ו טושיע
ח"מ ס' (ולו ספק ח
וכי' רלה ספק ז'
בב א טושיע ח"מ ס' ג'
ספק י':

ג א ד מיי פ"ט מהל'
טוען וטוען הלכה י'
ועי' בהשנות ונמ"מ טור
ש"ע ח"מ ס' קלה ספי'
ח:

לא ה מיי שם הל' יא
טושיע שם ספק י'
לב ו מיי שם הל' י'
טושיע שם ספק י':
לב ז מיי פ"ט מהלכות
מכירה הל' א סמו
עשין פ"ו טושיע י"ד ס'
רמ ספק י':

לד ח מיי פ"ו מהל'
ערכין הל' כ סמו
עשין פ"ו טושיע שם
ספק י':

רבינו חננאל

והא דאמר רב נחמן ג'
שבועות משביעין אותו
ב"י הוא ב"י הנהל קמא.
ואסקי' פרשי אינשי מספק
שבועה ולא פרשי מספק
ממונא מאי טעמא ממונ
אפשר בחזרה. שבוע' לא
אפשר בחזרה. בעי ר'
יורא תקפא א' בפנינו מהו
כ"י ת"ש ברי' בששניהם
אזיזין בה אבל אם היה
יוצא מחתת ידי אחד
הפשיטא. ופשיטא הכא
במאי עסקין דאיתו לאמרי
שנייהן אדוקין בה דאמרי
להו דינא הוא דפליגו לה
ואזלו והדרי' כי תפיס לה
חד מנהון וטעין דאדרי' לי
ואמר לי שקלא דירך היא.
ואידך שנין אורגתא ליה
דאמרי' ליה עד השתא
חולקין בלא שבועה מודה
סומכוס דסריכא לאו כלום
היא. אס' חמצי' לומר
תקפא א' בפנינו מוציאין
אותו מידו הקדישה אינה
מקדשת. ואם חמצי' לומר
אין מוציאין אותה
מידו הקדישה מקדשת.
חולקין בלא שבועה מודה
מי אמרי' כיון דאמר מר
אמירתו לגבוה כמסירתו
להריוט דמי כמאן דתקפה
דמי או דלמא השתא מיחא
הא לא תקפה. ת"ש דההיא

אלא הא דאמר רב נחמן. תימא הא הכא נמי משמטי' וי"ל דרב
נחמן מחייב שבועת היסט אפי' היכא שמועז ואמר זה
הספק שהוא צריך שלי הוא דלא שייך אישטמוטי וכן פ"י רב הא
גאון שמשביעין שבועת היסט אקרקעות אע"ג דלא שייך זהו
אישטמוטי וקשה דכפ' שבועת הדיינים

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

(דף מ: וס' ד"ה אישטמוטי) משמע דלא
מחייב שבועת היסט אלא משום
אישטמוטי דקא פריך אדרבה אין
אדם מעז ומשני דמשמטי וי"ל כיון
דבשאינו ענין משמטי אף כשהוא
בעין לא פלוג רבנן אי נמי אקושיא
דרי' חייא סמין: דתני ר' חייא.
הקשה רש"י אמאי לא מיימי מתני'
לשבועות וי"ל דע"י ר' חייא שנהא
רבי דמנוחא הם (דף מ:):

שבועה שא שחתי בה יד.
פרש"י דאם שלא בה
יד אפילו נאנסה חייב ואף על פי
דמשחמירה פטור דקדמני בהמפקד
(לקמן דף ט' ז') מ"מ שמה נאנסה קודם
שהחירה אבל קשה משלחי האומנין
(לקמן דף פג.) דקאמר ונשכר או נשכר
אין רואה הא י"י רואה ציאל רחיה
ויפטר והא שמה שלח בה יד וי"ל
שיפטר משבועה שנאנסה אף ישבע
שלא שלח בה יד אי נמי שלא שלחתי
בה יד אינו נשבע אלא ע"י גלגול
שבועה שלא פשעתי בה וכשיש רואה
שנאנסה פטור לגמרי ור"מ מפרש
אפי' ע"י גלגול לא ישבע היכא שהיא
מתה בפנינו דאין מגלגלין אלא דבדר
הדומה דלמה י"ל ששלח בו יד דדוקא
בשומפין שחלקו ונחמייב שבועה
ממקום אחר מגלגלין משום דמורי
היתרא ושבועה שלא שלחתי בה יד
מפרש ר"מ שלא אכלה דאינו בכלל
שבועה שלא פשע בה ושאינה צרשמו:

ספק מלוה ישנה יש לו ע"י. וההיא
דמשביעין אותו ג' שבועות
ודשניהם נשבעין ונוטלין נמי חיישין
שמה מלוה ישנה יש לו עליו ולכן
אין לפוטרו בלא שבועה וגם לא
יטול בלא שבועה אבל בגזול ודאי
וכופר כפקדון אין להכשיר מטעם
שמה ספק מלוה ישנה יש לו עליו:
במזון אפשר בחזרה. אם לא יזכור
יחזיר ולא יעכבנו מספק
אבל אין לפרש אם יזכור שאינו חייב
לו יחזיר אבל אם לא יזכור יעכבנו
אע"פ שידע שלא יזכור עוד דא"כ גם
מספק שבועה לא יפרוש:

אגרת ליה בצלם שהדי. ואינו נאמן
בנינו דאי צבי אמר תקפה
ממני דמיגו במקום עדים הוא:

ואלא הא (דאמר רב נחמן משביעין אותו
שבועת היסט נימא מיגו דחשיד אממונא
חשיד אשבועתא ותו הא (דתני רבי חייא
שניהם נשבעין ונוטלין מבעה"ב נימא מיגו
דחשיד אממונא חשיד אשבועתא ותו הא
דאמר רב ששת "שלש שבועות משביעין
אותו שבועה שלא פשעתי בה שבועה שלא
שלחתי בה יד שבועה שאינה ברשותי נימא
מיגו דחשיד אממונא חשיד אשבועתא אלא
לא אמרינן מיגו דחשיד אממונא חשיד
אשבועתא אביי אמר חיישין שמא מלוה
ישנה יש לו עליו אי הכי נשקול בלא שבועה
אלא חיישין שמא ספק מלוה ישנה יש
לו עליו ולא אמרינן תפיס ממונא מספקא
משחבע נמי מספק אמר רב ששת בריה
דרב אידי פרשי אינשי מספק שבועה ולא
פרשי מספק ממונא מאי טעמא ממונ איתיה
בחזרה שבועה ליתיה בחזרה: בעי ר' זירא
תקפה אחד בפנינו מהו היכי דמי אי דשתיק
אודויי אודי ליה ואי דקא צווה מאי הוה ליה
למבעב לא צריכא דשתיק מעיקרא והדר
צווה מאי מראשתיק אודויי אודי ליה או דלמא
כיון דקא צווה השתא איגלאי מילתא דהאי
דשתיק מעיקרא סבר הא קא חזו ליה רבנן
אמר רב נחמן ת"ש יבד"א ששניהם אדוקין בה
אבל היתה תלית יוצאת מתחת ידו של אחד
מהן המוציא מחבירו עליו הראיה היכי דמי אי
נימא כדקדמני פשיטא וא' אלא שתקפה אחד
בפנינו לא הכא במאי עסקינן דכגון דאתו לקמן
כדתפיסו לה תרוייהו ואמרינן להו זילו פלוגו
ונפקו והדר אתו כי תפיס לה חד מינייהו האי
אמר אודויי אודי לי והאי אמר בדמי אגרתי
ניהליה דאמרינן ליה עד השתא חשדת ליה
בגזול והשתא מוגרת ליה בלא סהדי ואיבעית
אימא כדקדמני דאתו לקמן כי תפיס לה חד
מינייהו ואידך מסרך בה סרוכי ואפילו
לסומכוס דאמר ממונ המוטל בספק חולקין

בלא שבועה מודה סומכוס דסריכא לאו כלום הוא אם תמצי לומר תקפה
אחד בפנינו מוציאין אותה מידו הקדישה אינה מקדשת אם תמצי לומר
תקפה אחד בפנינו אין מוציאין אותה מידו הקדישה בלא תקפה מהו כיון
דאמר מר יאמירתו לגבוה כמסירתו להריוט דמי כמאן דתקפה דמי או דלמא
השתא מיחא הא לא תקפה וכתבי' יואיש כי יקדיש את ביתו קדש וגו'
מה ביתו ברשותו יאף כל ברשותו האי לאפקי האי דלא ברשותו ת"ש דההיא

מסותא

הקדישה בלא תקפה מהו. ומיירי נמי כגון ששק ששעה שהקדיש ולנסוף כששאלה הגוזר כוונתו דאמירתו לגבוה
כו' הוא הקדש כמקפה דכיון ששק אודי אודי ליה והוא הקדש ולא דמי לגזול ולא נתיאשו הצעלים דשניהם אין יכולין להקדיש
זה לפי שאינו שלו זה לפי שאינו צרשמו דכיון דאודי ליה הוא כפקדון שיש לו ציד אחרים דיכול להקדיש דמנוחא בהמוכר את הספינה (ב"ב
דף פח.) גבי ההוא דאיתי קרי כו' דאי לא קיימי דמייהו הוא קדושה או דלמא הקדש לא הוא כמקפה דלמה יאווה בשביל דבזרי ומיימי מההיא
מסותא דהקדיש חד ושק אידך ומסקנא דלא הוא הקדש אלמא שתיקתו אינו כהודאה: וי"ל **הבא דבי תקפה** בהן כו'. נראה דכמי
מבעי ליה במסותא כיון דמקדשיה היא ויהי דלאם גבר וכיון דלאם תקפה האחד והקדישה כשהיא צידו ומסותא מהו לא פקע אפי' חור
חזירו ותקפה ממנו כי הקדישה בלא תקפה נמי הוא הקדש או דלמא כיון דלפי' גבר האחד אם יכול השני לחזור ולתקופה ממנו וזכה ה"ה
הקדיש בלא תקפה לא יחול הקדש כלל כיון דחזירו אם תקפה היה זוכה דלא אלס הקדש מתקפה והשתא אייתי והא הכא אם
תקפה

(א) שבועות מ: (נפילי ה.)
(ב) שבועות מ: (א) ב"ק קז:
(ג) ע"ש (ד) נפילי ז: (ו) וי"ל:
(ה) ע"ש סב ב"ב קלג:
קדושין כח: מדרס טו:
תמורה טו: (מספ' קדושין
פ"א מספ'תא ב"ק פ"ד
מספ'תא ערכין פ"ד:
(ו) ע"ש סב. (ז) ב"ק סח: ע"ש
סו: חולין קלג. תמורה ט.
טו: ערכין כה. (ח) (דף
מה:.) (ט) (נפילי מ"ו).
(ט) (אולי ל"ל דף מ: דהיינו
בפלותא ש' ר' גימ'טא
ור"ע.) (י) (שיע' לע"ז).

תורה אור השלם

1. ואיש כי יקדש את
ביתו קדש ליהוה
והקריבו הבית בין טוב
ובין רע כאשר יקריב
אתו הבית בן קדוש:
ויקרא כד יד

הגהות הגר"א

[א] ב"ב אלא שחפשה אחד
בפניו. יב"ב וכו' ר' דאי
בשתיק לא מהני דאפי'
ריבזא' וטור (ועמ"ש)
רבינו חז"מ ס' קל"ח ס'ק
ט"ו דלא כמ"ש הש"ך שם
בדעת הטור:

מוסף רש"י

משביעין אותו שבועות
היסט. לטון שמה, ששמו
חממי. עליו שבועה. כמו
(שמואל א כ) אם ה' הספיק
בי (שבועות ה) שבועה
שהסמי חממי לכן נאמר
להודות. וטעמא מפרש
בשבועות (שם) חוקא אין
אדם טוען אפי' יש לו
צידו (לעיל ה). שניהם
נשבעים ונוטלין מבטל
הבית. דאמר ליה חזני לא
היטת לי פועלים בשבועה.
אם האמנתינו דלא אמרת
לי כשהי' בן להו. וכן
פועלי אמרי ליה לא מהיטן
לן חזני בשבועה (שבועות
ח). שלש שבועות
משביעין אותו. אם
שומר חנם האומר נגנבה
שבועה שלא פשעתי
בה. כשמירתו כנגנבה
דאי פשע בה חייב דמיני
על כל דבר פשע (ב"ב קז).
שבועה שלא שלחתי
בה יד. ליהנות בה קודם
לן דלא שלח בה יד קמה
ליה צרשמו. דנפשה גזול
עליה ומיימי צלונסין וכו'
נגנבה ואידי (שם).